

měry, kterými se pojištěnci dávka zcela nebo zčásti přiznává nebo odnímá. Takové výměry možno napadati pouze žalobou, a to podle toho, zda se týkají dávek nemocenského či invalidního pojištění, buď u rozhodčího, nebo pojišťovacího soudu, a není tu přípustný pořad práva (rozh. č. 14074, 14093 Sb. n. s.). Nepodal-li pojištěnec proti dotčenému výměru včas žalobu, jako tomu bylo v souzené věci, stal se výměr vykonatelným, a nebyla-li pro takové výměry zvláštním předpisem vyslovena přípustnost soudní exekuce (jako v čl. IV., č. 1 zák. č. 23/1928 Sb. z. a n. a § 175 zákona o soc. pojištění, jež dopouští soudní exekuci jen při vymáhání pojistného), lze užiti jen politické exekuce (čl. XII. zák. č. 125/1927 Sb. z. a n., §§ 90 a násl. vládn. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n.) a nelze se tohoto vykonatelného nároku domáhati žalobou u řádných soudů.

Čís. 16963.

K vydržení služebnosti se vyžaduje vyjma případ podle § 1471 obč. zák., aby právo bylo vykonáváno při každé naskytnuvší se příležitosti, ale nestačí, nevykonává-li se tak často, jak je to obvyklé, nýbrž jen někdy, takže vlastník služebného pozemku nemůže seznati, zda jde o nahodilou skutečnost či o úmyslný výkon práva.

Jízdy návštěvníků hostince přes určitý pozemek, třebas se dály způsobem prospěšným také pro hostinec, nestačí k vydržení práva vozové cesty pro vlastníka hostince, nevycházely-li z držitelské vůle a ze zevně poznatelného vlastníkova podnětu.

Vlastník nemovitosti zatížené fideikomisární substitucí může ji zatížit služebností jen bez újmy substitučních práv a pod podmínkou, že tímto zatížením neutrpí podstata.

(Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 1058/37.)

Žalobu, kterou se žalobci domáhali na žalované, aby bylo uznáno právem, že žalobcům jako dočasným vlastníkům hostince č. p. 31 v Č. přísluší služebnost cesty vozové se stejným právem pro hosty jejich hostince po pozemcích žalované v místech, kudy byla až doposud služebnost vykonávána a vede cesta, že žalovaná tím, že v dubnu 1935 v oněch místech postavila lísu s petlicí a uzavřela ji zámkem, porušila onu služebnost vozové cesty, jest povinna to uznati a dalšího rušení se zdržeti, soud první stolice zamítl, kdežto odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud přiznal žalobcům uvedenou služebnost jen bez újmy substitučních práv zajištěných na nemovitostech žalované.

Důvody:

Žalovaná právem vytýká, že jest právně mylným názor odvolacího soudu, že pro hostinec žalobců byla vydržena služebnost vozové cesty

pro jejich hostinec jednak tím, že kočí žalobců jezdili někdy po pozemcích žalované z pivovaru žalobců s vozem naloženým bednami piva, a jednak tím, že návštěvníci hostince používali téže cesty. K vydržení služebnosti se sice nevyžaduje, aby právo bylo při každé naskytnuvší se příležitosti vykonáváno, jako se to podle § 1471 obč. zák. vyžaduje při právech, která jen zřídka se mohou vykonávat, ale nestačí, když se právo, které má býti vydrženo, nevykonává tak často, jako je to obvyklé, nýbrž jen někdy, takže vlastník služebního pozemku nemůže seznati, zda jde jen o nahodilou skutečnost, či o úmyslný výkon práva (§ 313 obč. zák.). Avšak ani tím, že někteří návštěvníci hostince jezdili po pozemcích žalované, nenabyli žalobci jako vlastníci hostince držby práva jezdit po pozemcích žalované a nevydrželi tudíž žádné právo vozové cesty. Z ustanovení §§ 312, 313, 473 a 479 obč. zák. plyne, že držení práva pozemkové služebnosti, které může vésti k jejímu vydržení, předpokládá držitelskou vůli, t. j. aby služebnost byla vykonávána jako vlastní soukromé právo k účelům soukromohospodářské potřeby panujícího pozemku. O tom však při cestách návštěvníků hostince nelze mluvit, neboť žalobci ani netvrdili, že by návštěvníci hostince jezdili cestou, o kterou jde, z nějakého zevně poznatelného podnětu žalobců a nikoli jen ve vlastním zájmu, nýbrž i k vůli prospěchu hostince, takže by byli prostředníky anebo zástupci žalobců. Nelze proti míti za to, že jízdy návštěvníků hostince přes pozemek žalované, i kdyby se daly způsobem prospěšným také pro hostinec, vycházely z držitelské vůle žalobců, a poněvadž k drzbě práva a tedy i k jeho vydržení se vyžaduje nikoliv jen jeho výkon, nýbrž i držitelská vůle, nemohlo dojít k vydržení práva vozové cesty ani jízdami návštěvníků hostince. Avšak není ani zcela správný právní názor žalované, že k vzniku zažalovaného práva nemohlo dojít ani podle jejího ujednání, kterým podle zjištění nižších soudů vůči žalobcům právo, o které jde, uznala, protože jest žalovaná zavázána odevzdati ideální polovici nemovitostí, kterou zdědila po svém manželu, některému z jeho potomstva. Vždyť tu jde o stejný poměr, jako je fideikomisární substituce (rozh. č. 7086 Sb. n. s.). A ta není podle § 613 obč. zák. na závadu zatížení nemovitostí dědicem, ovšem bez újmy substitučních práv (rozh. č. 5052, 6769, 7761 Sb. n. s.) a pod podmínkou, že tímto zatížením neutrpí podstata, což poslední není v souzeném případě.

Čís. 16964.

Kdo bez výhrady zaplatil zažalovanou pohledávku s příslušenstvím (útratami sporu a exekuce) po té, kdy se dověděl o provedeném zmatečném sporu a o provedení exekuce vnuceným vkladem zástavního práva podle zmatečného rozsudku, nemůže se domáhati žalobou zrušení rozsudku pro zmatečnost (§ 529 č. 2 c. ř. s.).